

Hans Veltmeijer

De Oekraïense vlag wappert thuis in Baarn bij Diana Chavdar en levert haar veel steunbetuigingen op. „De wereld wordt steeds eensgezinder.”

Het hart huilt om dapper Oekraïne

Solidariteit doet Diana Chavdar goed

Om niet door de stress overmand te worden luisteren sommige mensen het nieuws over de oorlog niet meer. Zo niet Diana Chavdar uit Baarn. De geboren Oekraïense zit gekluisterd aan diverse nieuwsmedia en heeft elk uur contact met haar oude ouders, die vanuit hun flat in Odessa de Russische bommen steeds meer naderbij horen komen.

Hans Veltmeijer

Als ze 's nachts wakker wordt, checkt ze de nieuwsberichten. Zo merkte ze donderdagnacht dat de grootste kerncentrale van Europa was beschadigd door Russisch geweld en was ingenomen door de bezetter. Op dat moment een nieuw dieptepunt in de oorlog. Een oorlog die zij wel had zien aankomen. „Hier hielden wij al rekening mee, want we weten dat de Russen bezig zijn aan de renovatie van de Sovjet-Unie.”

De Sovjet-Unie, waar haar ouders tientallen jaren deel van hebben uitgemaakt en waar ook zij in is geboren, vijftig jaar geleden. Na het uiteenvallen van deze communistische dictatuur ontmoette zij later in een onafhankelijk Oekraïne haar Nederlandse vriend Arno Bosma. Allebei studenten. Ze ging hem vijftientwintig jaar geleden achterna en na vijf jaar Amsterdam streken ze getrouwd en wel in Baarn neer. Haar beroep als kinderarts heeft ze in Nederland nooit uitgevoerd, ze runt samen met haar man een ICT-bedrijf. Een bedrijf dat ook een bloeiend kantoor had in Odessa, haar geboortestad aan de Zwarte Zee. Sinds de inname van de Krim door de Russen in 2014 werd de toestand daar al onzeker en de laatste jaren is het kantoor inactief door de politieke spanningen.

ODESSA En nu zitten haar moeder en zieke

vader daar in zo'n groot flatgebouw te wachten op wat komen gaat. Op vrijdag ging vader op pad om materiaal te bemachtigen om de ramen dicht te plakken, tegen glasscherven bij bombardementen. En zaterdagmiddag werd boven Odessa een Russische bommenwerper neergehaald. „Onwerkelijk allemaal”, verzucht Diana. De Russen zijn in de omgeving van de stad, hun militaire schepen varen langs de kust, de stad Cherson (100 kilometer verderop) is al ingenomen en het wapengekletter is hoorbaar vanuit het appartement in Odessa. Het appartement waar Diana is opgegroeid. Maar van overgave wil geen Oekraïner weten. „Ik hoor van mijn ouders vooral steeds dat ze heel trots zijn op het Oekraïense leger dat hen zo dapper verdedigt tegen zo'n groot leger. Ze hebben zoveel respect voor de militairen én voor alle burgers die meevechten.”

VRIJ LAND Diana krijgt met haar gezin veel steun. Niet alleen vanuit haar omgeving in Baarn maar ook uit andere delen van het land en het buitenland. Alle reacties, appjes en bloemen geven haar energie en hoop, vertelt ze. „De mooie berichten blijven maar komen. Iedereen leeft mee. Dat doet mij goed omdat ik weet dat we met de juiste dingen bezig zijn, we staan aan de kant van het licht. Wij verdedigen de democratische normen en waarden. Oekraïne is een vrij land, met hardwerkende mensen met een open mind.

Het is belangrijk dat we nu in de wereld solidair zijn met elkaar, want elke druppel telt.”

ZWARTE LIJST Ook zij kan niet in het hoofd van president Vladimir Poetin kijken. Is hij van plan geheel Oekraïne te bezetten, wil hij naar andere landen oprukken daarna? „Wij hopen maar dat we de Russische bevolking kunnen bereiken via sociale media zodat ouders hun kinderen thuis houden en niet naar de oorlog laten gaan.”

Verzet vanuit zijn inner circle of grootscheepse protesten door de Russische bevolking kunnen Poetin mogelijk een halt toeroepen. Er zijn wel kleine betogingen in Rusland, met arrestaties tot gevolg. Maar Diana Chavdar mist grote protesten door de miljoenen Russen die in het buitenland wonen. „Blijkbaar is er vanuit de Russische bevolking toch nog grote steun voor deze 'militaire operatie'.”

Zelf spreekt ze zich ook expliciet uit op Facebook over de inval, het geweld en 'agressor Poetin'. Ze weet dat ze daardoor waarschijnlijk ergens op 'een zwarte lijst' staat, waardoor ze na een eventuele Russische bezetting het gevaar loopt gearresteerd te worden in Oekraïne.

MIDDELEEUWEN De beelden van het strijdtoneel doen haar gruwelen. „Het is een groot drama voor beide kanten. Te gek voor woorden, alsof we terug zijn in de middeleeuwen.” Of terug in 1933, toen zeker vier miljoen Oekraïners stierven aan de door Stalin geregisseerde hongersnood, waaronder haar overgrootmoeder. „Mijn oma heeft toen als jong kind haar broertje en zusje grootgebracht.” Ook Diana herdenkt jaarlijks deze 'Holodomor'. De aversie tegen de grote buur zit dus diepgeworteld in de geschiedenis maar krijgt door de huidige oorlog een nieuwe impuls. Ze verwacht dat deze inval nog generaties zal doorwerken.

Ze legt de werkwijze van Poetin uit, en hoe hij de wereldopinie tracht te beïnvloeden. Het begrip 'Russisch sprekende minderheden' is bijvoorbeeld een verzinsel, zegt zij, een poging om de inval te rechtvaardigen, ter verdediging van deze 'Russen'. „Iedereen in Oekraïne spreekt Russisch, we zijn allemaal tweetalig.”

AANVAL OP ONS ALLEMAAL Ze is een stichting aan het opzetten om geld in te zamelen en hulp te bieden, met name om hospikken te kunnen betalen die gewonden van de slagvelden halen. En ze wil straks gaan helpen wanneer er ook in Baarn vluchtelingen worden opgevangen.

De wereld wordt steeds eensgezinder in de veroordeling van het Russische geweld, stelt ze hoopvol vast. Zo voelt het voor haar dat dit een aanval op ons allemaal is, niet alleen op Oekraïne. Maar er is wereldwijd ook een hardnekkige groepje dat zich afzijdig houdt en een zeer select gezelschap dat de zijde van Poetin kiest. Voor hen zijn de NAVO en Oekraïne de hoofdschuldigen aan alle ellende en hebben provocaties tot Poetins krachtdadige optreden geleid. De rechterflank van de Republieken in Amerika, president Bolsonaro van Brazilië maar ook Thierry Baudet en de meeste aanhangers van Forum voor Democratie in Nederland denken er zo over.

VECHTEN VOOR DEMOCRATIE „Dit is een verschrikkelijke tijd, maar het is ook de tijd van de waarheid”, zegt Diana Chavdar daarover. „Je moet nu wel partij kiezen, want het gaat niet alleen om Oekraïne. Daarom hebben zoveel landen die altijd neutraal waren de inval veroordeeld en er zijn nog maar een handvol landen die dat niet hebben gedaan. Die verbondenheid is hartverwarmend.” De strijd moet doorgaan vindt ze, op alle fronten. „Democratie krijg je niet zomaar. Een dictatuur gebeurt heel snel, voor democratie moet je altijd heel hard vechten.” Zelf probeert ze vooral kalm te blijven onder alle spanningen, en dat lukt aardig. „Want ik weet dat paniek niets helpt. Maar mijn hart huilt continu.”